

İlgili Kanun / Madde
6325 S. ABK/17

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/4126
Karar No. 2025/5830
Tarihi: 03.07.2025

●ARABULUCULUK
●ARABULUCULUK ANLAŞMA TUTANAĞININ
ANLAŞILAN HUSUSLARDA DAVA
AÇILAMAYACAĞINA İLİŞKİN KURAL GEREĞİ,
MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKINI SINIRLAYICI BİR
DÜZENLEME OLDUĞUNDAN, DAR
YORUMLANMASININ GEREKTİĞİ
ARABULUCULUK BELGESİNİN GEÇERSİZLİĞİ

ÖZETİ Öğretide de arabuluculuk anlaşma belgesi, arabuluculuk faaliyeti sonucunda uyuşmazlığın taraflarınca varılan anlaşmanın yazılı hâle getirildiği, taraflar (ya da yasal veya iradi temsilcileri) ve arabulucu tarafından imzalanması sonucunda tamamlanan bir sözleşme olarak tanımlanmaktadır.

Borçlar hukuku sözleşmesi olan arabuluculuk anlaşma belgesinde bulunması gereken esaslı unsurlardan ilki, bu anlaşmaya arabuluculuk faaliyeti sonucunda ulaşılmış olmasıdır (Badur, s.59). Tarafların kendi aralarında gerçekleşen bir müzakere veya görüşme sonucunda anlaşmaya varılması üzerine anlaşma belgesinin arabulucu tarafından imzalanması hâlinde kanuna uygun bir arabuluculuk faaliyetinden söz edilemez. Keza arabuluculuk faaliyeti sürecin başından sonuna kadar bizzat arabulucu tarafından yürütülmelidir. Anlaşmanın arabuluculuk faaliyeti sonucunda gerçekleşmiş olması, tek bir aşamayı değil arabulucuya başvuru ve arabulucunun seçiminden faaliyetin sona ermesine kadarki tüm süreci ifade eder. Arabuluculuk faaliyetinin kanuna uygunluğu, sürecin tamamında mevcut olmalıdır. Kanuna uygun biçimde yürütülen arabuluculuk faaliyetinin sonucunda düzenlenen anlaşma belgesinin varlığı hâlinde ilk koşul gerçekleşmiş kabul edilmelidir. İşçinin arabuluculuk faaliyetinin hiç gerçekleşmediği veya usulüne uygun olarak

gerçekleştirilmediği yönündeki iddiası, bu ilke ve esaslar ile birlikte somut olayın özellikleri dikkate alınarak titizlikle araştırılmalıdır. Arabuluculuk faaliyetinin kanuna uygun olarak yürütülmediği sonucuna varıldığı takdirde arabuluculuk faaliyeti sonucunda gerçekleşen bir anlaşmadan söz edilemez. Bu hâlde anlaşma belgesinin iptaline karar verilmelidir.

Arabuluculuk faaliyeti sonucunda düzenlenen anlaşma belgesinin ikinci esaslı unsuru tarafların anlaşmasıdır. 6325 sayılı Kanun'un 18/1 hükmüne göre arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır. Kanun'un 17/2 hükmüne göre ise arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşmaları, anlaşmadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığının bir tutanak ile belgelendirileceği ifade edilmiştir.

(...)

Bu bakımdan anlaşılan hususlarda dava açılmayacağına ilişkin kural, mahkemeye erişim hakkını sınırlayıcı bir düzenleme olduğundan, dar yorumlanmalıdır. Anlaşma belgesinden, anlaşılan hususların açık ve net bir şekilde belirlenememesi hâlinde, arabuluculuk faaliyetinin anlaşma ile sona ermediği kabul edilmelidir.

(...)

Yukarıda açıklanan ilke ve esaslara göre somut olay değerlendirildiğinde; taraflar arasında yapılan arabuluculuk sürecinin davacının emeklilik nedeniyle kıdem tazminatını talep etmesi üzerine başladığı, çalışmaya devam ettiğinden kıdem tazminatı dışındaki işçilik alacakları bakımından taraflar arasında uyuşmazlık bulunmadığı, dosyada bu hususta herhangi bir delilin mevcut olmadığı, aksine davacının 08.03.2023 tarihinde emeklilik nedeniyle iş sözleşmesini sonlandırdığı ve kıdem tazminatının 3 taksit hâlinde ödeneceğine dair belge bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle kıdem tazminatı dışında taraflar arasında arabuluculuk faaliyeti başlamadan önce herhangi bir uyuşmazlık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan sebeplerle; 16.03.2023 tarihli anlaşma belgesinin geçerli bir arabuluculuk anlaşma belgesi niteliğinde olmadığı anlaşıldığından Bölge Adliye Mahkemesince davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz

dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı işyerinde 19.10.2016-24.07.2023 tarihleri arasında üretim şefi olarak çalıştığını, davacının Gaziantep 8. İş Mahkemesinin 2023/350 Esas sayılı dosya ile davalı işveren nezdinde hak ettiği, ancak bugüne kadar kendisine ödenmeyen fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının tahsili talepli dava açtığını, davanın hâlen derdest olduğunu, davacının 08.03.2023 tarihinde Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) kapsamında emekli olduğunu ancak emekli olduktan sonra da çalışmasına devam etmesini isteyen işverenin, kıdem tazminatı ödemesi için gerekli olduğu gerekçesiyle arabulucu avukat aracılığıyla düzenlettiği belgeyi davacıya imzalatıldığını, davacının sadece kıdem tazminatını alabilmek için bu belgeyi imzaladığını, belgede diğer işçilik alacaklarının yazıldığını bilmediğini, arabuluculuk sürecinin tarafsız bir arabulucu tarafından yürütülmemiş olduğunu, arabulucunun aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmediği faaliyetini yürüttüğünü, geçersiz arabuluculuk son tutanağı ve anlaşma belgesinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının müvekkili firmada 19.10.2016-08.03.2023 tarihleri arasında, 09.03.2023-17.07.2023 tarihleri arasında iki dönem olmak üzere çalıştığını, ilk dönem sonunda emeklilik nedeniyle ayrılmak istediğini müvekkili firmaya bildirdiğini ve kıdem tazminatı hak edışı dâhil tüm hak edişlerinin yanı sıra eğer varsa bu döneme ait tüm alacaklarının kendisine ödenmesini istediğini, davacının bu talebinin müvekkili firma tarafından kabul edildiğini, tüm alacak kalemleri üzerinde karşılıklı mutabık kalındığını ve 08.03.2023 tarihinde iş sözleşmesinin emeklilik nedeniyle sonlandırıldığını, davacı tarafın müvekkili firmadaki tüm ücret ve tazminat alacaklarını aldığı dair imzalı ibraname verdiğini, arabuluculuk sürecinin tarafların özgür iradeleri ile tarafsız ve bağımsız arabulucu huzurunda eşitlik, serbestlik, iradilik ilkeleri gözetilerek gerçekleştirildiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; işverenin davacıyı aldatma kastının sunulan ihtiyari arabuluculuk tutanağından anlaşılmadığı, arabuluculuk safhasında mahkeme ilâmında hükmedilecek rakamın ödenmesinin beklenemeyeceği, keza işçinin hiçbir alacak talebi olmadığı hususunun da hayatın olağan akışına uygun olmayacağı, arabuluculuk sürecinde anlaşılan parayı alıp sonrasında iptaline ilişkin dava açmanın bu kurumun getirilme amacına ters olacağı, arabuluculuk kurumunun işverenden kabul ettiği kadarını bu safhada daha fazla taleplerin de mahkemede istenmesine araç olan bir yöntem olmadığı, ihtiyari arabuluculuğun isteğe bağlı olduğu, davacı tarafın arabuluculuk sürecinin arabulucu tarafından usulüne uygun yürütülmediğini düşünüyorsa arabulucu hakkında hem idari hem de cezai yönden işlem başlatabileceği, ancak hâlen ayakta olan arabuluculuk anlaşma belgesinin bu sebeplerle iptali yoluna gidilmesinin bu kurumun getirilme amacı ile örtüşmediği, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 23.11.2023 tarihli ve 2023/12588 Esas, 2023/17975 Karar sayılı kararı doğrultusunda davacının arabuluculuk sürecini yürütüp anlaşma ile neticelendirmediği, anlaşılan miktarın da kendisine ödendiği gerekçeleriyle davanın dava şartı yokluğundan reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının her sayfasını imzaladığı ihtiyari arabuluculukta anlaşma belgesi tutağında sadece kıdem tazminatı değil, diğer işçilik alacaklarının de kalem kalem yazdığı, imzaların geçerliliği konusunda da herhangi bir iddia olmadığı, davacının iradesinin fesada uğratıldığına davacı tarafça ispat edilemediği ve bu yönden somut delil ibraz edilemediği, Mahkemece davanın esastan reddine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile usulden reddine karar verilmesinin hatalı olduğu, diğer yandan Devlet bütçesinden karşılanan zorunlu arabuluculuk ücreti ve arabuluculuk sebebiyle yapılan zorunlu giderler ile ilgili bir karar verilmesi gerektiği gerekçeleriyle İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Mahkemece deliller toplanmadan ve mevcut deliller değerlendirilmeden karar verildiğini, adil yargılanma hakkının ihlâl edildiğini,
2. Tanık beyanının dikkate alınmadığını,
3. Davalının, davacının açtığı diğer işçilik alacaklarına ilişkin davada fazla çalışma yapılmadığına ilişkin beyanına karşın davaya konu tutanakta fazla çalışmaların ödendiğinin yazılmasının davalının beyanlarının gerçeğe aykırı olduğunu gösterdiğini, bu hususun da dikkate alınmadığını,
4. Davacının emekli olup sadece kıdem tazminatını alarak işine devam etme niyetinin olduğunu, işyerinden tamamen ayrılmadığından tüm alacaklarını aldığı yönündeki kabulün hayatın olağan akışına aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, arabuluculuk anlaşma belgesinin 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun (6325 sayılı Kanun) 18/5 hükmü kapsamında geçerli bir anlaşma belgesi olup olmadığı hususundadır.

Ülkemizde hukuk uyuşmazlıklarında alternatif bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak arabuluculuk, ilk defa 07.06.2012 tarihli ve 6325 sayılı Kanun ile kabul edilmiştir. Daha sonra başta 12.10.2017 tarihli ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu (7036 sayılı Kanun) olmak üzere bazı kanunlarla arabuluculuk, dava şartı hâline getirilmiştir.

Arabuluculuk, 6325 sayılı Kanun'un 2/1-(b) hükmünde, "Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarı olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini ..." olarak tanımlanmıştır. Uyuşmazlık ise tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri çıkar aykırılığından doğan ve özel hukuktan kaynaklanan her türlü anlaşmazlıktır.

Arabuluculuk süreci sonunda düzenlenen anlaşma belgesi maddi hukuka ilişkin bir borçlar hukuku sözleşmesidir (Asiye Şahin Emir, Büsra Kazmaz Tepe, " İş

Uyuşmazlıklarına İlişkin İbra Hükümü İçeren Arabuluculuk Anlaşma Belgesinin Arabuluculuğa Elverişlilik Bakımından Değerlendirilmesi”, Çalışma ve Toplum, 2018/3, s.1497; Emel Badur, "Arabuluculuk Anlaşma Belgesinin Borçlar Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y.9, S.11, Aralık 2021, s.66-67; Mine Akkan, “Arabuluculuk Faaliyeti Sonucunda Anlaşılan Hususlarda Dava Açma Yasağı ve Sonuçları”, DEÜHFD, C.20, S.2, s.16). Söz konusu belgede taraflar dışındaki bir üçüncü kişinin imzasının bulunması ve hatta bu belgenin mahkemece şerh verilebilir nitelikte olması, belgenin maddi hukuk sözleşmesi olma özelliğini ortadan kaldırmaz. Tarafların ehliyeti, sözleşmenin konusunun emredici hukuk kurallarına, kamu düzenine, genel ahlâka, kişilik haklarına aykırı olmaması, irade beyanlarının sağlıklı olması gibi diğer tüm sözleşmeler bakımından aranan geçerlilik şartlarının, arabuluculuk sonunda düzenlenen anlaşma belgesi bakımından da aranması, bu durumun bir sonucudur (Melis Taşpolat Tuğsavul, "Arabuluculuk Faaliyeti Sonunda Varılan Anlaşmanın Hukuki Niteliği", Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2019/1, s.344).

Öğretide de arabuluculuk anlaşma belgesi, arabuluculuk faaliyeti sonucunda uyuşmazlığın taraflarca varılan anlaşmanın yazılı hâle getirildiği, taraflar (ya da yasal veya iradi temsilcileri) ve arabulucu tarafından imzalanması sonucunda tamamlanan bir sözleşme olarak tanımlanmaktadır.

Borçlar hukuku sözleşmesi olan arabuluculuk anlaşma belgesinde bulunması gereken esaslı unsurlardan ilki, bu anlaşmaya arabuluculuk faaliyeti sonucunda ulaşılmış olmasıdır (Badur, s.59). Tarafların kendi aralarında gerçekleşen bir müzakere veya görüşme sonucunda anlaşmaya varılması üzerine anlaşma belgesinin arabulucu tarafından imzalanması hâlinde kanuna uygun bir arabuluculuk faaliyetinden söz edilemez. Keza arabuluculuk faaliyeti sürecin başından sonuna kadar bizzat arabulucu tarafından yürütülmelidir. Anlaşmanın arabuluculuk faaliyeti sonucunda gerçekleşmiş olması, tek bir aşamayı değil arabulucuya başvuru ve arabulucunun seçiminden faaliyetin sona ermesine kadarki tüm süreci ifade eder. Arabuluculuk faaliyetinin kanuna uygunluğu, sürecin tamamında mevcut olmalıdır. Kanuna uygun biçimde yürütülen arabuluculuk faaliyetinin sonucunda düzenlenen anlaşma belgesinin varlığı hâlinde ilk koşul gerçekleşmiş kabul edilmelidir. İşçinin arabuluculuk faaliyetinin hiç gerçekleşmediği veya usulüne uygun olarak gerçekleştirilmediği yönündeki iddiası, bu ilke ve esaslar ile birlikte somut olayın özellikleri dikkate alınarak titizlikle araştırılmalıdır. Arabuluculuk faaliyetinin kanuna uygun olarak yürütülmediği sonucuna varıldığı takdirde arabuluculuk faaliyeti sonucunda gerçekleşen bir anlaşmadan söz edilemez. Bu hâlde anlaşma belgesinin iptaline karar verilmelidir.

Arabuluculuk faaliyeti sonucunda düzenlenen anlaşma belgesinin ikinci esaslı unsuru tarafların anlaşmasıdır. 6325 sayılı Kanun'un 18/1 hükmüne göre arabuluculuk faaliyeti sonucunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır. Kanun'un 17/2 hükmüne göre ise arabuluculuk faaliyeti sonucunda tarafların anlaştıkları, anlaşamadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandırıldığının bir tutanak ile belgelendirileceği ifade edilmiştir.

Tarafların hangi konularda, hangi ölçüde ve koşulda anlaştıklarının anlaşma belgesinden veya son tutanaktan tespit edilebilmesi gerekir. Aksi takdirde 6325 sayılı Kanun'un 18/4 hükmünün uygulanabilir olması mümkün değildir. Söz konusu hükümde, kanunlarda icra edilebilirlik şerhi alınmasının zorunlu kıldığı hâller hariç, taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesinin, icra edilebilirlik şerhi

aranmaksızın ilâm niteliğinde belge olduğu ifade edilmektedir. Aynı maddenin 5. fıkrasında arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılacak hususlar hakkında taraflarca dava açılmayacağı vurgulanmıştır.

Her iki düzenleme, arabuluculuk faaliyeti sonucunda varılan anlaşmanın asgari unsurlarının tespit edilebilir olmasını zorunlu kılmaktadır. 6325 sayılı Kanun'un 18. maddesinin gerekçesinde de "... arabulucu tarafından düzenlenecek ve taraflar ve varsa temsilcileri veya avukatları tarafından imzalanacak anlaşma tutanağında 'anlaşılacak hususların' net bir şekilde ortaya konulmasında zorunluluk bulunmaktadır." denilerek anlaşmanın açık ve net olması gerekliliği vurgulanmıştır.

Bu bakımdan anlaşılacak hususlarda dava açılmayacağına ilişkin kural, mahkemeye erişim hakkını sınırlayıcı bir düzenleme olduğundan, dar yorumlanmalıdır. Anlaşma belgesinden, anlaşılacak hususların açık ve net bir şekilde belirlenememesi hâlinde, arabuluculuk faaliyetinin anlaşma ile sona ermediği kabul edilmelidir.

Belirtmek gerekir ki maddi hukuk sözleşmesi olan arabuluculuk anlaşma belgesinin geçerliliği için uyumsuzluğun taraflarının uyumsuzluğun çözümüne dair karşılıklı ve birbirlerine uygun irade beyanlarının bulunması ve bu anlaşmayı yazılı bir hâle getirme yönündeki karşılıklı istekleri gerekir. Şüphesiz karşılıklı irade beyanlarının uyumsuzluğun tamamını kapsamaması zorunlu değildir (Badur, s.59). Kıdem tazminatı ve ihbar tazminatının uyumsuzluk konusu olduğu bir durumda, sadece kıdem tazminatının konu edildiği bir anlaşma belgesi düzenlenebilir. Arabuluculuk faaliyeti sonunda elde edilen ilâm niteliğindeki anlaşma belgesi maddi anlamda kesin hüküm olmadığından, tarafların kesin hükümsüzlük, aşırı yararlanma, yanıltma, aldatma, korkutma, sahtelik iddiası gibi hâllerde anlaşma belgesinin geçersizliğini ileri sürmesi mümkündür (Akkan, s.22-23). İrade fesadı iddiasıyla arabuluculuk anlaşma belgesinin iptalinin talep edilmesi hâlinde, yanıltma ve aldatmanın öğrenildiği, korkutmanın ortadan kalktığı tarihten itibaren bir yıl içinde iptal iradesinin ileri sürülmesi gerektiği gözden kaçırılmamalıdır.

Anlaşma belgesinin geçerliliği bakımından gerçekleşmesi gereken üçüncü ve son koşul şekildir. Arabuluculuk sonucunda varılan anlaşmanın geçerliliği, anlaşma belgesinin düzenlenmesi hâlinde imza dışında herhangi bir şekil kuralına tâbi kılınmamıştır. Bununla birlikte varılan anlaşmanın, arabuluculuk anlaşma belgesi olarak nitelenebilmesi için, 6325 sayılı Kanun'da belirtilen şekil kuralına uyulması gereklidir. Buna göre arabuluculuk sonucunda ortaya çıkan anlaşma tutanağında (belgesinde), arabulucunun ve tarafların imzasının bulunması zorunludur. Arabulucunun imzasının bulunmadığı tutanak, arabuluculuk anlaşma tutanağı değil ancak taraflar arasında genel hükümlere göre düzenlenmiş bir adi yazılı sözleşme niteliğinde olacaktır. Böyle bir anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi verilmesine konu edilemez (Hıdır Kırkıcı, "İş Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuk ve Arabuluculuk Tutanakları", İzmir Barosu Dergisi, Mayıs 2020, s.309).

Dairemize intikal eden dosyalardan, taraflar arasında henüz bir uyuşmazlık bulunmamasına rağmen, işverence başlatılan arabuluculuk süreci sonunda anlaşma belgesi düzenlenmesi şeklinde bir uygulamaya sıklıkla başvurulduğu anlaşılmaktadır. 6325 sayılı Kanun'un 1. maddesinde arabuluculuğun hukuk uyuşmazlıklarının çözümünde uygulanacak bir çözüm yolu olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle öncelikle taraflar arasında bir hukuk uyuşmazlığının varlığı, arabuluculuğun ön koşuludur. Ortada somut bir uyuşmazlık bulunmadığı hâlde ihtiyari arabuluculuk yoluyla düzenlenen son tutanağın veya anlaşma belgesinin, 6325 sayılı Kanun'un 18/5 hükmünde öngörülen bir belge anlamında

değerlendirilmesi mümkün değildir.

Taraflar arasında 6325 sayılı Kanun'un 18/5 hükmü kapsamında bir anlaşmanın varlığından söz edebilmek için ise öncelikle bir uyuşmazlığın ortaya çıkmış olması ve bundan sonra arabulucuya başvurulmuş olması gerekmektedir. Burada sözü edilen uyuşmazlıktan anlaşılması gereken, 6325 sayılı Kanun'un 1/2 hükmünde de ifade edildiği üzere tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarıdır. Taraflar arasında uyuşmazlık çıktığından söz edilebilmesi için, taraflardan birinin diğer tarafa karşı alacak, tazminat ve işe iade gibi bir hak iddiasında bulunması, bunu ileri sürmesi; ancak karşı tarafın bu iddia ve talebi kabul etmemesi sonucunda kendi aralarında anlaşmamış olmaları gerekir.

Örneğin; henüz iş sözleşmesinin sona ermediği durumda, taraflar arasında kıdem tazminatına ilişkin bir uyuşmazlık bulunmadığından, kıdem tazminatına ilişkin 6325 sayılı Kanun anlamında bir anlaşmanın varlığından da söz edilemez (Dairemizin aynı yöndeki 2021/12911 Esas, 2022/1387 Karar sayılı kararı). Yine işçinin fazla çalışma alacağıının ödenmesi yönünde bir talepte bulunmadığı ya da yapılmak istenen ödemeyi reddetmediği; bir diğer ifadeyle taraflar arasında bu konuda henüz bir uyuşmazlık çıkmadığı hâlde, başlatılan arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen son tutanak veya anlaşma belgesi de geçerli kabul edilemez.

Diğer yandan, 6325 sayılı Kanun'un açıkça hukuk uyuşmazlıklarının çözümü için öngördüğü bu yöntemin amacına uygun kullanılması gerekir. Bir hakkın amacına aykırı kullanılması, bütün hukuk sistemlerinde olduğu gibi 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesine göre de hakkın kötüye kullanımı niteliği taşır. Bu nedenle arabuluculuk, iş sözleşmesinin sona erdirilmesi ve feshin sonuçlarına ilişkin muhasebe işlemlerinin yapılması için bir araç olarak kullanılamaz. Başka bir anlatımla; arabuluculuk sistemi, iş sözleşmesinin sona erdirilmesi veya iş sözleşmesinden doğan alacaklara ilişkin ödeme belgelerinin düzenlenmesi amacıyla kullanılacak bir yöntem değildir. Belirtmek gerekir ki ortada bir uyuşmazlık bulunmadığı hâlde, iş sözleşmesinden doğan borcun ifasına yönelik işlemlerin arabulucu önünde yapılması gerekmez. Salt ödemeyi belgelendirmek amacıyla yapılan bu uygulama, bir uyuşmazlığı çözmeye yönelik bir yöntem değil; aksine işverenin borcu ifa işlemine, arabuluculuk anlaşma belgesi niteliği kazandırmak amacıyla başvurduğu bir yöntem olarak değerlendirilmelidir.

Unutulmamalıdır ki Türkiye Arabulucular Etik Kuralları'nın (Etik Kuralları) 5/6 hükmü uyarınca arabulucu da, arabuluculuk sürecinde arabuluculuktan başka bir uyuşmazlık çözüm yöntemini yürütemez. Arabuluculuk mevzuatından kaynaklanan avantajları kullanmak amacıyla herhangi bir çözüm yolunu arabuluculuk olarak adlandıramaz. Esasen arabulucunun görevi de taraflar arasında mevcut bir uyuşmazlığın bulunmasına bağlı olup, ortada 6325 sayılı Kanun'un 1/2 hükmü anlamında somut bir uyuşmazlık yoksa arabulucu, Etik Kuralları gereğince, arabuluculuk faaliyetini sürdürmemelidir.

Hiç kuşkusuz arabulucu önünde yapılan anlaşmada, ibraya ilişkin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 420. maddesinin uygulanması mümkün değildir. Aksi kabulde arabulucu önünde tarafların anlaşması imkânsız hâle gelir. Nitekim 6325 sayılı Kanun'un 18/5 hükmünde arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılmayacağı öngörülmüş olup, buna göre ibraya ilişkin düzenlemelerden hareketle arabuluculuk anlaşma tutanağının geçerliliği değerlendirilemez (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 07.02.2022 tarihli ve 2022/436 Esas,

2022/1380 Karar sayılı kararı).

Ancak bu kabul şekli, sadece usulüne uygun gerçekleştirilmiş olan bir arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen bir son tutanak veya anlaşma belgesinin varlığı hâlinde mümkündür. Çünkü ibraya ilişkin hükümlerin emrediciliği karşısında, bu hükümleri devre dışı bırakacak bir anlaşma belgesinin de Kanun'un öngördüğü kurallar çerçevesinde yürütülen arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenmiş olması gerekir. 6325 sayılı Kanun'un 18/5 hükmü kapsamında bir anlaşma söz konusu değilse, somut olayın özelliğine göre, 6098 sayılı Kanun'un 420. maddesindeki koşulların veya ifaya ilişkin hükümlerin göz önünde bulundurulması sonuca gidilmesine bir engel bulunmamaktadır.

Somut uyuşmazlıkta; davacı taraf, davalı işyerinde çalışırken 08.03.2023 emeklilik nedeniyle iş sözleşmesini sonlandırarak 09.03.2023 tarihinde tekrar çalışmaya başladığını, kıdem tazminatını alabilmek için işverenin isteği ile ihtiyari arabuluculuk anlaşması yapıldığını, davacının amacının sadece kıdem tazminatı almak olduğunu, çalışmaya devam edeceğinden o tarihte diğer alacaklarını talep etmediğini ileri sürmüştür. Dosyaya sunulan ve davacı tarafından 08.03.2023 tarihinde tebliğ alınan belgeden de davacının emeklilik nedeniyle iş sözleşmesini sonlandırdığı ve toplam 136.032,41 TL tazminatının taksitle (07.04.2023 tarihinde 56.032,41 TL 07.05.2023 tarihinde 40.000,00 TL, 07.06.2023 tarihinde 40.000,00 TL) ödeneceğinin kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim taraflar arasında işverenin başvurusu üzerine yapılan 16.03.2023 tarihli ihtiyari arabuluculuk anlaşma belgesinde de toplam 136.032,41 TL'nin yine üç taksit hâlinde (07.04.2023 tarihinde 56.032,41 TL, 07.05.2023 tarihinde 40.000,00 TL, 07.06.2023 tarihinde 40.000,00 TL) ödeneceği belirtilmiştir. Ancak arabuluculuk anlaşma belgesinde kıdem tazminatı dışında pek çok işçilik alacağının da (ücret, ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti, ulusal bayram ve genel tatil, hafta tatili, yıllık izin, yol, yemek parası, işyerinde süre gelen uygulama alacağı, çocuk yardımı, aile yardımı, prim alacağı, kötüniyet tazminatı ve asgari geçim indirimi alacağı) bu tutara dâhil edildiği anlaşılmaktadır. Yargılama sırasında dinlenen davacı tanığı S.A.S; kendisinin de EYT ile işten ayrıldığını ancak çalışmaya devam etmediğini, kıdem tazminatının arabuluculuk belgelerinin imzalanmasından sonra ödendiğini beyan etmiştir.

Yukarıda açıklanan ilke ve esaslara göre somut olay değerlendirildiğinde; taraflar arasında yapılan arabuluculuk sürecinin davacının emeklilik nedeniyle kıdem tazminatını talep etmesi üzerine başladığı, çalışmaya devam ettiğinden kıdem tazminatı dışındaki işçilik alacakları bakımından taraflar arasında uyuşmazlık bulunmadığı, dosyada bu hususta herhangi bir delilin mevcut olmadığı, aksine davacının 08.03.2023 tarihinde emeklilik nedeniyle iş sözleşmesini sonlandırdığı ve kıdem tazminatının 3 taksit hâlinde ödeneceğine dair belge bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle kıdem tazminatı dışında taraflar arasında arabuluculuk faaliyeti başlamadan önce herhangi bir uyuşmazlık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan sebeplerle; 16.03.2023 tarihli anlaşma belgesinin geçerli bir arabuluculuk anlaşma belgesi niteliğinde olmadığı anlaşıldığından Bölge Adliye Mahkemesince davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

Kabule göre ise dava açılmadan önce dava şartı arabuluculuk yoluna gidilmiş olmadığından hüküm fıkrasında dava şartı arabuluculuk giderinin davacıdan tahsiline karar verilmesi hatalı olmuştur.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULMASINA,
Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,
Dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,
03.07.2025 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.